

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
1.2. Facultatea	LITERE, ISTORIE ȘI TEOLOGIE
1.3. Departamentul	STUDII ROMÂNEȘTI
1.4. Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5. Ciclul de studii	MASTERAT
1.6. Programul de studii / calificarea*	TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI MISIUNE CREȘTINĂ / Specialist în teologie ortodoxă și misiune creștină

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	LITURGICĂ PRACTICĂ.I						
2.2. Titularul activităților de curs	Ierom. dr. Rafael (Raul) Povirnar						
2.3. Titularul activităților de seminar	Ierom. dr. Rafael (Raul) Povirnar						
2.4. Anul de studii	II	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	O.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	1	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	14	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp*					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					54
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate/pe teren					23
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					27
Examinări					2
Tutorat					2
Alte activități ...					
3.7. Total ore studiu individual	108				
3.8. Total ore pe semestru	150				
3.9. Număr de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde e cazul)

4.1. de curriculum	Teologie liturgică
4.2. de competențe	- Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde e cazul)

5.1. de desfășurarea a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Paraclisul facultății. • Acces la internet/laptop cu cameră și microfon; • Cursurile se pot desfășura și online prin platforma Google-Meet; • Materiale și bibliografie vor fi accesibile pe platforma Google Classroom; • Nu vor fi tolerate convorbirile telefonice în timpul cursului; • Nu va fi tolerată întârzierea studenților la curs și seminar/laborator.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • Paraclisul facultății; • Acces la internet/laptop cu cameră și microfon; • Seminarele se pot desfășura și online prin platforma Google-Meet; • Materiale și bibliografie vor fi accesibile pe platforma Google Classroom;

	<ul style="list-style-type: none"> • Termenul predării lucrării de seminar este stabilit de titular, de comun acord cu studenții. • Nu se vor accepta cererile de amânare a seminarului decât pe motive întemeiate.
--	---

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • C1- Formarea conștiinței liturgice a studenților teologi care se pregătesc pentru a fi hirotoniți. • C2-Identificarea pericolelor care conduc la rutină în slujirea liturgică;
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • C.T.1 - Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, biblice, religio-morale și canonice. • C.T.2 - Implementarea tehnicilor de activitate misionară în echipă multidisciplinară, pe diverse paliere ierarhice, respectând principii de credință religioasă. • C.T.3 - Îndeplinirea de funcții administrative și sociale asociate organizării, gestionării și supervizării activităților pastoral-misionare.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	<p>Dobândirea capacităților profesionale necesare misiunii ecclesiastice</p> <p>Precizarea și utilizarea adecvată în comunicarea profesională a terminologiei specifice Teologiei liturgice.</p> <p>Analiza și interpretarea datelor, privind istoria cultului Bisericii.</p> <p>Săvârșirea ritualurilor cultice.</p> <p>Evidențierea importanței și a conținutului ritualurilor cultice, precum și a necesității săvârșirii corecte a acestora.</p>
7.2. Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Obiective de cunoaștere (O.c.) <p>O.c.1.1. – să cunoască elemente privitoare la instituirea și dezvoltarea cultului creștin;</p> <p>O.c.1.2- să cunoască temeinic rânduielile de cult;</p> <p>O.c.1.3– să cunoscă întregul conținut teologic și duhovnicesc al slujbelor divine, în vederea alcătuirii unui mesaj misionar articulat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obiective de abilitare (O.ab.) <p>O.ab.1.1. – să explice actele de cult;</p> <p>O.ab.1.2. – să evidențieze importanța și conținutul ritualurilor cultice, precum și necesitatea săvârșirii corecte a acestora, din perspective misiunii Bisericii</p> <p>O.ab..1.3. să argumenteze diferențierea între actele cultice canonice și inovații, tradiții locale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obiective atitudinale (O.at.) <p>O.at.1.1. – să dezvolte dăruirea personală în materie de slujire, păstrând nestinse prevederile canonice în materie de cult.</p> <p>O.at.1.2. – să se familiarizeze cu aspectele practice ale slujirii liturgice</p> <p>O.at.1.3.- să exerseze săvârșirea ritualurilor cultice, în condiții standard.</p>

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1.Introducere. Obiectivele cursului. Slujire și misiune creștină. (O.c.1.1 O.c.1.3), (2	<ul style="list-style-type: none"> - expunerea - prelegerea - problematizarea 	<p>Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 1.</p> <p>Referințe:</p>

ore)		<p>1.Bel, Valer, <i>Misiunea Bisericii în lumea contemporană</i>. Cluj-Napoca, 2010, pp. 9-189.</p> <p>2.Bobrinskoy, Pr. Prof. Boris, <i>Taina Preasfintei Treimi</i>, București, 2005.</p> <p>3.Stăniloae, Pr. Prof. Dumitru, <i>Teologia dogmatică ortodoxă, vol. I</i>, București, 2003, pp. 235-337.</p>
2. Cult și comuniune versus secularizare și individualism (O.c.1.1 O.c.1.3) (2 ore)	<p>- expunerea</p> <p>- prelegerea</p> <p>- conversația</p>	<p>Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 2.</p> <p>Referințe:</p> <p>1.Braniște, Pr. Prof. Univ. Dr. Ene, <i>Liturgica Generală, vol. I</i>, București, 2015, pp. 69-126;</p> <p>2. Ică jr., Ioan, <i>Canonul Ortodoxiei I</i>, Sibiu/București, 2008, pp.278-320;</p> <p>3. Yannoulatos, IPS, Anastasios, <i>Ortodoxia și problemele lumii contemporane</i>, București, 2003, pp.15-41.</p>
3. Liturghie și misiune (O.c.1.1 O.c.1.3) (2 ore)	<p>- expunerea</p> <p>- prelegerea</p> <p>- conversația</p>	<p>Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 3.</p> <p>Referințe:</p> <p>1. Braniște, Pr. Prof. Dr. Ene, <i>Liturgica Specială</i>, București, 2008, pp. 129-274;</p> <p>2. Stăniloae, Pr. Prof. Dumitru, <i>Spiritualitate și comuniune în liturghia ortodoxă</i>, București, 2004, <i>passim</i>;</p> <p>3. Larchet, Jean-Claude, <i>Viața liturgică</i>, Iași, 2017, <i>passim</i>;</p> <p>4. Bria, Pr. Prof. Dr. Ion, <i>Liturghia după Liturghie</i>, București, 1996, <i>passim</i></p>
4. Sacramentalitate și misiune (O.c.1.1 O.c.1.3) (2 ore)		<p>Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 4.</p> <p>Referințe:</p> <p>1. Braniște, Pr.Prof .Dr. Ene, <i>Liturgica Specială</i>, București, 2008, pp.285-327, pp.346-353;</p> <p>2. Scrima, Andre, <i>Biserica Liturgică</i>, București, 2005, p.25-45;</p> <p>3. Streza, pr. Laurențiu, <i>Botezul în diferite rituri liturgice creștine, teză de doctorat</i>, în “<i>Ortodoxia</i>”, nr.1 (1985) și nr. 2 (1985). <i>Passim</i></p> <p>4. Schmemmann, Alexander, <i>Biserica, lume, misiune</i>, Alba Iulia, 2006, pp. 165-255.</p>
5.. Preoție și duh misionar (O.c.1.1 O.c.1.3) (2 ore)	<p>- expunerea</p> <p>- prelegerea</p> <p>- problematizarea</p>	<p>Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 4.</p> <p>Referințe</p> <p>1.Braniște, Pr.Prof.Dr. Ene, <i>Liturgica Specială</i>, București, 2008 pp. 337-346;</p> <p>2.Schmemmann Al., <i>Liturghie și Viață</i>, trad. de Pr. Viorel Sava, Editura Erota, Iași, 2001 ,<i>passim</i>.</p> <p>3.Mihălțan, Ioan, <i>Preoția Mântuitorului Hristos și preoția bisericească</i>, Oradea, 1993, <i>passim</i></p> <p>4. Povîrnaru, Ierom. Rafael, <i>Viața cultică după tratatele pseudo-areopagotoce. O realitate autentic creștină?</i>, Alba-Iulia, 2018, pp.347-425.</p>

		<p>5. Timiadis, Mitropolit Emilianos, <i>Preot. Parohie. Înnoire</i>, Sibiu, 2015, p.17-119.</p> <p>6. Metallinos, D. Gheorghios, <i>Prohia. Hristos în mijlocul nostru</i>, Sibiu, 2004.</p>
<p>6. Timpul sacru și timpul liturgic (O.c.1.1 O.c.1.3) (2 ore)</p>	<p>- expunerea - prelegerea - problematizarea</p>	<p>Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 6.</p> <p>Referințe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Braniște, Pr. Prof. Dr. Ene, <i>Liturgica Generală</i>, vol I ,București, 2015, pp. 183-416; 2. Braniște, Pr. Prof. Dr. Ene, <i>Liturgica Specială</i>, București, 2008, p. 21-129; 3. Schmemmann, Alexander, <i>Introducere în teologia liturgică</i>, București, 2002, passim 4. Larchet, Jean-Claude, <i>Viața Liturgică</i>, Iași, 2017, p. 73-149. 5. Sfântul Maxim Mărturisitorul, <i>Despre calcularea datei paștilor. Comput bisericesc</i>, Iași, 2018,
<p>7. .Maica Domnului, chipul maternității prin oglinda cerului – model pentru femeia zilelor noastre (O.c.1.1 O.c.1.3) (2 ore)</p>	<p>- expunerea - prelegerea - conversația</p>	<p>Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 7.</p> <p>Referințe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pr. Dumitru Stăniloae, <i>Teologia Dogmatică Ortodoxă</i>, vol. 2, Ed. Institutului biblic și de misiune al BOR, București, 2010; 2. Ică jr., diac. Ioan, <i>Maica Domnului în teologia secolului XIV: Grigorie Palama, Nicolae Cabasila, Teofan al Niceei</i>, Sibiu, 2008, passim; 3. Vintilescu, Pr. Petre, <i>Liturghierul explicat</i>, ediția a II-a, București, 1998. 4. Mitropolit al Nafpaktosului, Ierotheos, <i>Praznicele Maicii Domnului. O perspectivă istorică și teologică</i>, București, 2019.

Bibliografie:

Izvoare

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ediție Jubiliară a Sfântului Sinod, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001
2. *Aghiasmatar*, E.I.B.M.B.O.R., București, 2016
3. *Arhieraticon*, E. I.B.M.B.O.R., București, 1993
4. *Ceaslov*, E.I.B.M.B.O.R., București 1990
5. *Legiuirile Bisericii Ortodoxe Române*, E.I.B.M.B.O.R, București, 1953
6. *Liturghier*, E. I.B.M.B.O.R., București, 2012
7. *Molitfelnic*, E. I.B.M.O., București, 2019
8. *Triod*, E.I.B.M.B.O.R., București 2000

Manuale

9. Braniște, Pr. Prof. Dr. Ene, *Liturgica Specială*, București, 2008
10. Idem, *Liturgica Generală*, vol. I, București, 2015
11. Idem, *Liturgica Generală*, vol. II, București, 2015
12. Stăniloae, Pr. Prof. Dumitru, *Teologia dogmatică ortodoxă*, vol. I, București, 2003
13. Idem, *Teologia dogmatică ortodoxă*, vol. II, București, 2003
14. Idem, *Teologia dogmatică ortodoxă*, vol. III, București, 2003

Scrieri patristice

15. Ambrozio Al Milanului, Sfântul, *Despre Sfintele Taine*, traducere, introducere și note de Pr. Prof. Ene Braniște, în Scrieri. Partea a doua (PSB 53), Ed. I.B.M.B.O.R., București, 1994
16. Dionisie Areopagitul, Sfântul. *Opere Complete și Scoliile Sfântului Maxim Mărtisorul*, Traducere, introducere și note de Pr. Dumitru Stăniloae, Ed. Paideia, București, 1996
17. Gherman I, Arhiepiscopul Constantinopolului, Sfântul, *Tâlcuirea Sfintei Liturghii*, Ed. Mitropolia Olteniei, 2005
18. Nicolae Cabasila, Sfântul, *Tâlcuirea dumnezeieștii Liturghii*, traducere din limba greacă de Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2011
19. Idem, *Despre viața în Hristos*, Editura I.B.M.B.O.R., București, 2009
20. Maxim Mărtisorul, Sfântul, *Despre calcularea datei paștilor. Comput bisericesc*, traducere din limba greacă de Petru Molodeț, Ed. Doxologia, Iași, 2018.

Lucrări generale și speciale

21. Bel, Valer, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană*. Cluj-Napoca, 2010
22. Idem, *Misiune, Parohie, Pastorație. Coordonate pentru o strategie misionară*, Ed. Renașterea, Ediția a II-a, Cluj-Napoca, 2006
23. Bobrinskoy, Pr. Prof. Boris, *Taina Preasfintei Treimi*, București, 2005
24. Braniște, Pr. Prof. Ene, *Explicarea Sfințelor Taine de inițiere (Botez, Mirungere, Euharistie) în literatura creștină*, Ed. Arhiepiscopiei Bucureștilor, 1990
25. Idem, *Despre preoție*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2004.
26. Bria, Pr. Prof. Dr. Ion, *Liturghia după Liturghie*, București, 1996
27. Himcinschi, Pr. Prof. Dr. Mihai, *Relația Duhului Sfânt cu Tatăl și cu Fiul în teologia răsăriteană și apuseană. Implicațiile doctrinare și spirituale ale acesteia*, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2004
28. Ică jr., Ioan, *Canonul Ortodoxiei I*, Sibiu/București, 2008
29. Idem, *Canonul Ortodoxiei. Sinodul VII Ecumenic. 1. Definind dogmatic icoanele*, Ed. Deisis, Sibiu, 2020.
30. Idem, *Canonul Ortodoxiei. Sinodul VII Ecumenic. 2. Definitivând dogmatic orthodoxia*, Ed. Deisis, Sibiu, 2020.
31. Ierotheos, Mitropolit al Nefpaktosului, *Praznicele Maicii Domnului. O perspectivă istorică și teologică*. Ed. Bonifaciu, București, 2019.
32. Larchet, Jean-Claude, *Viața liturgică*, Iași, 2017
33. Metallinos, D. Gheorghios, *Prohia. Hristos în mijlocul nostru*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2004.
34. Mihăilescu, pr. Miron, *Sfânta Liturghie, Pâinea cea de-a pururi*, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2007
35. Mihăilțan, Ioan, *Preoția Mântuitorului Hristos și preoția bisericească*, Oradea, 1993
36. Plămădeală, Mitropolit Antonie, *Preotul în Biserică, în lume, acasă*, Sibiu, 1996.
37. Pott, Thomas, *Reforma liturgică bizantină*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2019.
38. Povîrnaru, Ierom. Rafael, *Viața cultică după tratatele pseudo-areopagotoce. O realitate autentic creștină?*, Alba-Iulia, 2018
39. Idem, *Despre Preoție în câteva cuvinte*, Ed. Estfalia, București, 2012
40. Idem, *Despre Căsătorie - scurtă abordare liturgică, juridică și canonică*, Ed. Estfalia, București, 2012
41. Schmemmann, Alexander, *Biserică, lume, misiune*, Alba Iulia, 2006
42. Idem, *Liturghie și Viață*, trad. de Pr. Viorel Sava, Editura Erola, Iași, 2001
43. Idem, *Din apă și din Duh - un studiu liturgic al Botezului*, Ed. Sophia, București, 2009
44. Scrima, Andre, *Biserica Liturgică*, București, 2005
45. Stăniloae, Pr. Prof. Dumitru, *Spiritualitate și comuniune în liturghia ortodoxă*, București, 2004

46. Streza, Pr. Laurențiu, *Botezul în diferite rituri liturgice creștine*, teză de doctorat, în “Ortodoxia”, nr.1 (1985) și nr. 2 (1985)

47. Timiadis, Mitropolit Emilianos, *Preot. Parohie. Înnoire*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2015.

22. Yannoulatos, IPS, Anastasios, *Ortodoxia și problemele lumii contemporane*, București, 2003

8.2. Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1.Comuniune și iubire, realități împlinitoare în actul de cult. (O.ab.1.1., O.ab..1.3, O.at.1.1, O.at.1.2, O.at.1.3) (4 ore)	- interpretarea critică a izvoarelor - dezbaterea - problematizarea - studiul de caz	- Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr.1 Referințe: 1. Sava, Pr. Prof. Viorel, “În Biserica Slavei Tale”, vol. III, Iași,2012, pp.28-61 2. Andreicuț, I.P.S. Andrei, <i>Reverberații liturgice ale destinului uman traditional sau despre nefirescul anti-creștinismului postmodern</i> , în “Viață liturgică și etos comunitar”, Craiova, 2007, pp.257-267. 3. <i>Liturghier</i> , București, 2012, pp. 135-330.
2. Cult, vocație și slujire (O.ab.1.1., O.ab..1.3, O.at.1.1, O.at.1.2, O.at.1.3) (4 ore)	- interpretarea critică a izvoarelor - dezbaterea - problematizarea - studiul de caz	Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr.1. Referințe: 1.Necula, Pr. Prof. Dr. Nicolae <i>Cultura preotului- condiție esențială a succesului pastoral în vremea noastră</i> , în “Anuarul Facultății de Teologie Patriarhul Justinian a Universității din București- 2002”, București, 2002, p.311-324; 2. Braniște, Pr. Prof. Dr. Ene, <i>Vocația(chemarea)pentru preoție</i> , în “Ortodoxia”,nr. 2 (1979), pp. 313-332; 3. <i>Liturghier</i> , București, 2012, pp. 483-498.
3. Slujire și euharistie (O.ab.1.1., O.ab..1.3, O.at.1.1, O.at.1.2, O.at.1.3) (4 ore)	- interpretarea critică a izvoarelor - dezbaterea - problematizarea - studiul de caz	Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr.3. Referințe: 1.Schmemmann, Alexander, <i>Euharistia- taina împărăției</i> , București, 1993, <i>passim</i> ; 2. Cabasila, Sf. Nicolae, <i>Tâlcuirea Dumnezeieștii Liturghii</i> , trad. de Pr.Prof. Ene Braniște, București 1997, <i>passim</i> ; 3. Braniște, Pr. Prof. Ene, <i>Săvârșitorul Sfintei Liturghii și pregătirea lui pentru slujbă</i> , în “Glasul Bisericii”, XLII, (1983), nr.6-8, pp. 390-394; 4. <i>Liturghier</i> , București, 2012.

<p>4. Sacru și Taină (O.ab.1.1., O.ab..1.3, O.at.1.1, O.at.1.2, O.at.1.3) (4 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretarea critică a izvoarelor - dezbaterea - problematizarea - studiul de caz 	<p>Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr.4</p> <p>Referințe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Streza, IPS Laurențiu, <i>Despre rânduiala și semnificația sfintei taine a Mărturisirii în Biserica Ortodoxă în "itropolia Olteniei"</i>, nr.3, (1989), pp. 24-32; 2. Streza, Ciprian, <i>Teologia botezului după Sfântul Marcu Ascetul</i>, în "<i>Revista Teologică</i>", nr. 3 (2009), pp. 127-135; 3.<i>Aghiasmatar</i>, București, 2016.
<p>5. Hirotonie și hirotocie (O.ab.1.1., O.ab..1.3, O.at.1.1, O.at.1.2, O.at.1.3) (4 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretarea critică a izvoarelor - dezbaterea - problematizarea - studiul de caz 	<p>Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr.5</p> <p>Referințe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ramsey, John (Patrick), <i>Clerul inferior în Biserica Ortodoxă</i>, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2020; 2.Stăniloae, Pr.Prof. Dumitru, <i>Slujitorii lui Dumnezeu, slujitori ai oamenilor în "Biserica Ortodoxă Română"</i>, nr. 3-4 (1970), pp. 408-416; 3. Pr.Prof. Dr. Nicolae, <i>Tradiție și înnoire în slujirea liturgică</i>, vol III, București, 2004, p.269-321; 4. <i>Arhieraticon</i>, București, 1993
<p>6. Cult, Misiune și Laudă (O.ab.1.1., O.ab..1.3, O.at.1.1, O.at.1.2, O.at.1.3) (4 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretarea critică a izvoarelor - dezbaterea - problematizarea - studiul de caz 	<p>Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr.1.</p> <p>Rferințe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Schmemmann, Alexander, <i>Liturghie și viață</i>, București, 2014, pp.53-63; 2. Sava, Pr. Prof. Dr. Viorel,"<i>În biserica slavei Tele. Studii de teologie și spiritualitate liturgică</i>" vol. III, Iași, 2012, pp.99-122; 3. Braniște, Pr. Prof. Dr. Ene, <i>Contribuții la uniformizarea cultului nostru liturgic: deosebiri de practică și tipic în slujba Vecerniei</i>, în "<i>Mitropolia Moldovei și Sucevei</i>", nr.11-12, (1958), pp. 889-892.

7. Jertă, maternitate și sfințire (O.ab.1.1., O.ab..1.3, O.at.1.1, O.at.1.2, O.at.1.3) (4 ore)	- interpretarea critică a izvoarelor - dezbateră - problematizarea - studiul de caz	Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr.5. Referințe: 1. .Braniște, Pr.Prof. Dr. Ene, <i>Liturghia, sufletul etern al Ortodoxiei în rugăciune. Studii de Teologie Liturgică, vol.I</i> , Sibiu, 2013, pp. 481-497; 2. Sava, Pr. Prof. Dr. Viorel, <i>“În biserica slavei Tale”</i> . <i>Studii de teologie și spiritualitate liturgică, vol. III</i> , Iași, 2012, pp.65-112. 3. Schmemmann, Iuliana, <i>Bucuria de a sluji. Gânduri pentru preoteasa și pentru femeia ortodoxă</i> , Ed. Teofilia, București, 2013.
---	--	--

Bibliografie:

Izvoare

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ediție Jubiliară a Sfântului Sinod, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001
2. *Aghiasmatar*, E.I.B.M.B.O.R., București, 2016
3. *Arhieraticon*, E. I.B.M.B.O.R., București, 1993
4. *Ceaslov*, E.I.B.M.B.O.R., București 1990
5. *Legiuirile Bisericii Ortodoxe Române*, E.I.B.M.B.O.R, București, 1953
6. *Liturghier*, E. I.B.M.B.O.R., București, 2012
7. *Molitfelnic*, E. I.B.M.B.O.R., București, 2006
8. *Triod*, E.I.B.M.B.O.R., București 2000

Manuale

9. Braniște, Pr. Prof. Dr. Ene, *Liturghia Specială*, București, 2008
10. Idem, *Liturghia Generală, vol. I*, București, 2015
11. Idem, *Liturghia Generală, vol. II*, București, 2015
12. Stăniloae, Pr. Prof. Dumitru, *Teologia dogmatică ortodoxă, vol. I*, București, 2003
13. Idem, *Teologia dogmatică ortodoxă, vol. II*, București, 2003
14. Idem, *Teologia dogmatică ortodoxă, vol. III*, București, 2003

Lucrări generale și speciale

15. Andreicuț, I.P.S. Andrei, *Reverberații liturgice ale destinului uman traditional sau despre nefirescul anti-creștinismului postmodern în “Viața liturgică și etos comunitar”*, Craiova, 2007, pp.257-267.
16. Braniște, Pr. Prof. Dr. Ene, *Vocația(chemarea)pentru preoție*, în “Ortodoxia”, nr. 2 (1979), pp. 313-332
17. Idem, *Săvârșitorul Sfintei Liturghii și pregătirea lui pentru slujbă*, în “Glasul Bisericii”, XLII, (1983), nr.6-8, pp. 390-394
18. Cabasila, Sf. Nicolae, *Tâlcuirea Dumnezeieștii Liturghii*, trad. de Pr.Prof. Ene Braniște, București 1997
19. Dumas, Felicia, *“Gest și expresie în Liturghia Ortodoxă”*, Institutul European, Iași, 2000
20. Ioan din Kronștadt, *Liturghia-Cerul pe pământ*, Ed. Deisis, Sibiu, 2002
21. Ică jr., diac. Ioan, *Canonul Ortodoxiei I.Canonul apostolic al primelor secole*, Sibiu 2008
Idem, *Canonul Ortodoxiei. Sinodul VII ecumenic. 1. Definind dogmatic icoana*, Sibiu 2020.
22. Mihăilescu, Pr. Miron, *Sfânta Liturghie, Pâinea cea de-a pururi*, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2007
23. Nichifor, Pr. Prof. Todor, *Sfânta Liturghie, Marea iubire a lui Dumnezeu*, Ed. Pelerinul, Iași

24. Necula, Pr. Prof. Dr. Nicolae, *Cultura preotului- condiție esențială a succesului pastoral în vremea noastră*, în “Anuarul Facultății de Teologie Patriarhul Justinian a Universității din București- 2002”, București, 2002, pp.311-324
25. Idem, *Tradiție și înnoire în slujirea liturgică, vol III*, București, 2004
26. Ramsey, John (Patrick), *Clerul inferior în Biserica Ortodoxă*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2020
27. Sava, Pr. Prof. Viorel, “*În Biserica Slavei Tale*”, vol. III, Iași, 2012, pp. 28-61
28. Schmemmann, Alexandre, *Euharistia, Taina Împărăției*, Ed. Asnastasia, 1993
29. Idem, “*Introducere în Teologia Liturgică*” Ed. Sophia, București, 2002
30. Schmemmann, Iuliana, *Bucuria de a sluji. Gânduri pentru preoteasa și pentru femeia ortodoxă*, Ed. Teofilia, București, 2013
31. Scrima, Andre, *Biserica liturgică*, Ed. Humanitas, București, 2005
32. Stăniloae, Pr.Prof. Dumitru, *Sublimitatea preoției și îndatoririle preotului*, în „Mitropolia Olteniei”, nr. 5-6 (1957), pp. 298-312
33. Idem, *Creația ca dar și Tainele Bisericii*, în „Ortodoxia”, nr. 1 (1976), pp. 10-29
34. Idem, *Pocăință și restaurarea sufletului, înțelesul sacru al pocăinței*, în „Revista Teologică”, nr. 5 (1945), pp. 8-24;
35. Idem, *Mărturisirea faptelor și pocăința în trecutul Bisericii*, în „Biserica Ortodoxă Română”, nr. 3-4 (1955). pp. 218-250
36. Idem, *Mărturisirea, mijloc de creștere duhovnicească*, în „Mitropolia Olteniei”, nr. 4-5 (1956). pp. 168-176
37. Idem, *Taina pocăinței ca fapt duhovnicesc*, în „Ortodoxia”, nr. 1 (1972). pp. 5-13
38. Idem, *Înnoirea și sfințirea credincioșilor în Taina Mărturisirii, după învățătura Bisericii Ortodoxe*, în „Ortodoxia”, nr. 3 (1986). 10-17.
39. Idem, *Dumnezeiasca Euharistie, în cele trei confesiuni*, în „O”, nr. 1 (1953), pp. 46-115;
40. Idem, *Slujitorii lui Dumnezeu, slujitori ai oamenilor* în “Biserica Ortodoxă Română”, nr. 3-4 (1970), pp. 408-416
41. Streza, IPS Laurențiu, *Despre rânduiala și semnificația sfintei taine a Mărturisirii în Biserica Ortodoxă* în “Mitropolia Olteniei”, nr.3, (1989), pp. 24-32
42. Streza, Ciprian, *Teologia botezului după Sfântul Marcu Ascetul*, în “Revista Teologică”, nr. 3 (2009), pp. 127-135

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

În vederea schițării conținuturilor, alegerii metodelor de predare/învățare titularii disciplinei au organizat o întâlnire cu: reprezentanții ai Mitropoliei Banatului și ai Inspectoratului Școlar Județean Timiș, recum și cu alte cadre didactice din domeniu, titulare în alte instituții de învățământ superior. Întâlnirea a vizat identificarea nevoilor și așteptărilor angajatorilor din domeniu și coordonarea cu alte programe similare din cadrul altor instituții de învățământ superior. Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe disciplină din facultățile de profil, pe baza programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional. Evaluarea finală va avea loc la finalul semestrului, în cadrul unei sesiuni de examinare care se va putea desfășura și în mediul online, pe platforma meet.google.com/.

10. Evaluare*

Tip de activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	- să prezinte sistematic și coerent temele studiate;	Executarea corectă a riturilor liturgice	40%
	- să utilizeze adecvat în comunicarea profesională terminologia specifică teologiei liturgice;	Monitorizarea directă.	10%

	<ul style="list-style-type: none"> - Raportarea activ-participativă a orelor de curs; - Analiza și interpretarea datelor, privind istoria cultului Bisericii noastre. -Aplicarea practică a riturilor liturgice. 	Monitorizarea directă.	10%
10.5. Seminar/laborator	Aplicarea practică a riturilor cultice.	Expunerea corectă a simbolismului liturgic	40%
10.6. Standard minim de performanță: includerea tuturor componentelor cu referire la lucrarea de disertație			
Prezentarea corectă a noțiunilor fundamentale; Aplicarea practică a riturilor cultice. Concizie în exprimare; Nu există condiții speciale pentru prezentarea la sesiunea de restanță sau la mărirea de notă.			

Data completării

18.01.2021

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Semnătura directorului de departament

